

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัย กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,498 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 179 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,319 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. 2547 ก : 25)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และตำแหน่ง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน โดยมีขั้นตอน ดังนี้ คือ

1.2.1 แบ่งกลุ่มตามอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา

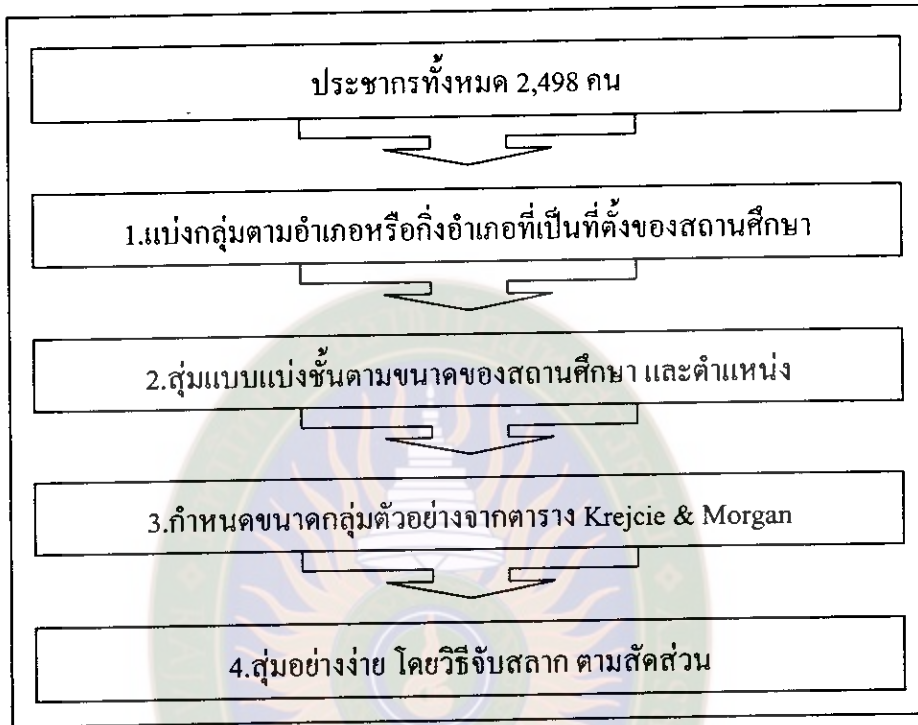
1.2.2 แบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา และตำแหน่ง (Stratified Random

Sampling)

1.2.3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan

1.2.4 สุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก (Simple Random Sampling)

ทั้งนี้ ยังมีรายละเอียดขั้นตอนตามแผนภูมิที่ 4 และตารางที่ 3 ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการกำหนดขนาดและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายอำเภอหรือกิ่งอำเภอ
ตามขนาดสถานศึกษา และตำแหน่ง

อำเภอ หรือ กิ่งอำเภอ	จำนวน สถานศึกษา จำแนก ตามขนาด (แห่ง)		จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง (คน)				รวม (คน)	
			ผู้บริหารฯ		ครูผู้สอน			
			ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
เมือง	เล็ก	47	47	6	451	58	499	64
	ใหญ่	16	16	2	504	65	520	67
	รวม	63	63	8	955	123	1,018	131
ท่าบ่อ	เล็ก	23	23	3	223	29	246	32
	ใหญ่	16	16	2	413	53	429	55
	รวม	39	39	5	636	82	675	87
ศรีเชียงใหม่	เล็ก	20	20	3	147	19	167	22
	ใหญ่	6	6	1	105	13	111	14
	รวม	26	26	4	252	32	278	36
ดงคม	เล็ก	19	19	2	112	14	131	17
	ใหญ่	4	4	1	46	6	50	6
	รวม	23	23	3	158	20	181	23
สระใคร	เล็ก	13	13	2	104	13	117	15
	ใหญ่	5	5	1	112	14	117	15
	รวม	18	18	3	216	27	234	30
โพธิ์ตาก	เล็ก	7	7	1	45	6	52	7
	ใหญ่	3	3	1	57	7	60	8
	รวม	10	10	2	102	13	112	15
รวมทั้งสิ้น		179	179	25	2,319	297	2,498	322

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 2,498 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 179 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,319 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 322 คน จำแนกเป็นรายอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ตามขนาดสถานศึกษา และตำแหน่ง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน ครูผู้สอน จำนวน 297 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) แบ่งเป็น 2 ข้อ คือ ขนาดสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ก : 2) และตำแหน่งของบุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้ข้อความเชิงนิมิตาน (Positive Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72 - 73) แยกประเด็นคำถาม ครอบคลุมขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ค : 32) ได้แก่

1. ด้านการบริหารวิชาการ
2. ด้านการบริหารงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารทั่วไป

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนสำหรับดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา และขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง เอกสารอื่นๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือ

2.2.2 กำหนดโครงสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน

2.2.3 เขียนแบบสอบถามฉบับร่าง ตามขอบข่าย กรอบแนวคิดและขอบเขตที่กำหนด

2.2.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น และปรับแก้ไข

2.2.5 เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โครงสร้าง รูปแบบและความตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมในการคำนวณหาค่าทางสถิติ ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ และพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยวิธีการ IOC. (Index of Item - Objective Congruence)

ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคคลดังต่อไปนี้ คือ

1) อาจารย์ผดุง ผาบสิมมา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องทางด้านโครงสร้าง รูปแบบและความตรงเชิงเนื้อหา

2) อาจารย์วารุณี เลียววิวัฒน์ชัย ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเหมาะสมทางการคำนวณหาค่าทางสถิติ

3) อาจารย์สมหมาย เกษร ศษ.ม. (การประถมศึกษา) ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนของการใช้ภาษา

2.2.6 ปรับปรุงและนำเครื่องมือที่สร้างและพัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างรายข้อและรวมทุกข้อ (Item - Total Correlation) เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ 45 ข้อ ($.472 \leq r \leq .891$) และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัก (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) มีค่าความเชื่อมั่น 0.97

2.2.7 ปรับปรุงเครื่องมือ แล้วจึงจัดทำฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การจัดส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัย ขอหนังสือขอความร่วมมือจัดเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยผู้วิจัย นำส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามเพื่อการวิจัยถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา ด้วยตนเอง

3.2 การจัดเก็บแบบสอบถาม หลังจากจัดส่งหนังสือพร้อมกับแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ประมาณ 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยประสานโดยตรงกับผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอรับแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเก็บคืนด้วยตนเอง ได้จำนวนทั้งสิ้น 322 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล ดังนี้

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านขนาดสถานศึกษา และตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาแจกแจง หาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป คือ โปรแกรม SPSS for windows version 12 (Statistical Package for Social Science) ตามลำดับ ดังนี้ คือ

4.2.1 หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้าน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งกำหนดเกณฑ์ความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการบริหารงาน อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการบริหารงาน อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการบริหารงาน อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการบริหารงาน อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการบริหารงาน อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4.2.2 ทาค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) โดยใช้การทดสอบค่า F - test (Two - Way ANOVA) ทั้งโดยรวมและรายด้าน

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

5.1.1 ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient)

5.1.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายรายข้อและรวมทุกข้อ
(Item - Total Correlation)

5.2 สถิติพื้นฐาน

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

5.2.1 ร้อยละ (Percentage)

5.2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean ; \bar{x})

5.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation ; S.D.)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

5.3.1 ค่า F - test (Two - Way ANOVA)